

دغدغه قلبی...

انرژی هسته‌ای مال آنها (یعنی غربی‌ها) بوده است که ما آن را گرفته و به خوبی از پس آن برآمدیم. دغدغه قلبی امروز من طب ایرانی-اسلامی است، به آن پردازید.

نقل قول محمدحسن طریقت منفرد وزیر اسبق بهداشت در سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه تهران مهر ۱۳۹۴
از بیانات امام خامنه‌ای مورخ نوروز ۱۳۹۱ در دیدار با هیأت دولت در جوار حرم رضوی

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی نیشابور

ترویج طب سنتی ایرانی

معاونت غذا و دارو

گردآوری شده در واحد فرآورده‌های طبیعی و مکمل
زهره حسنی

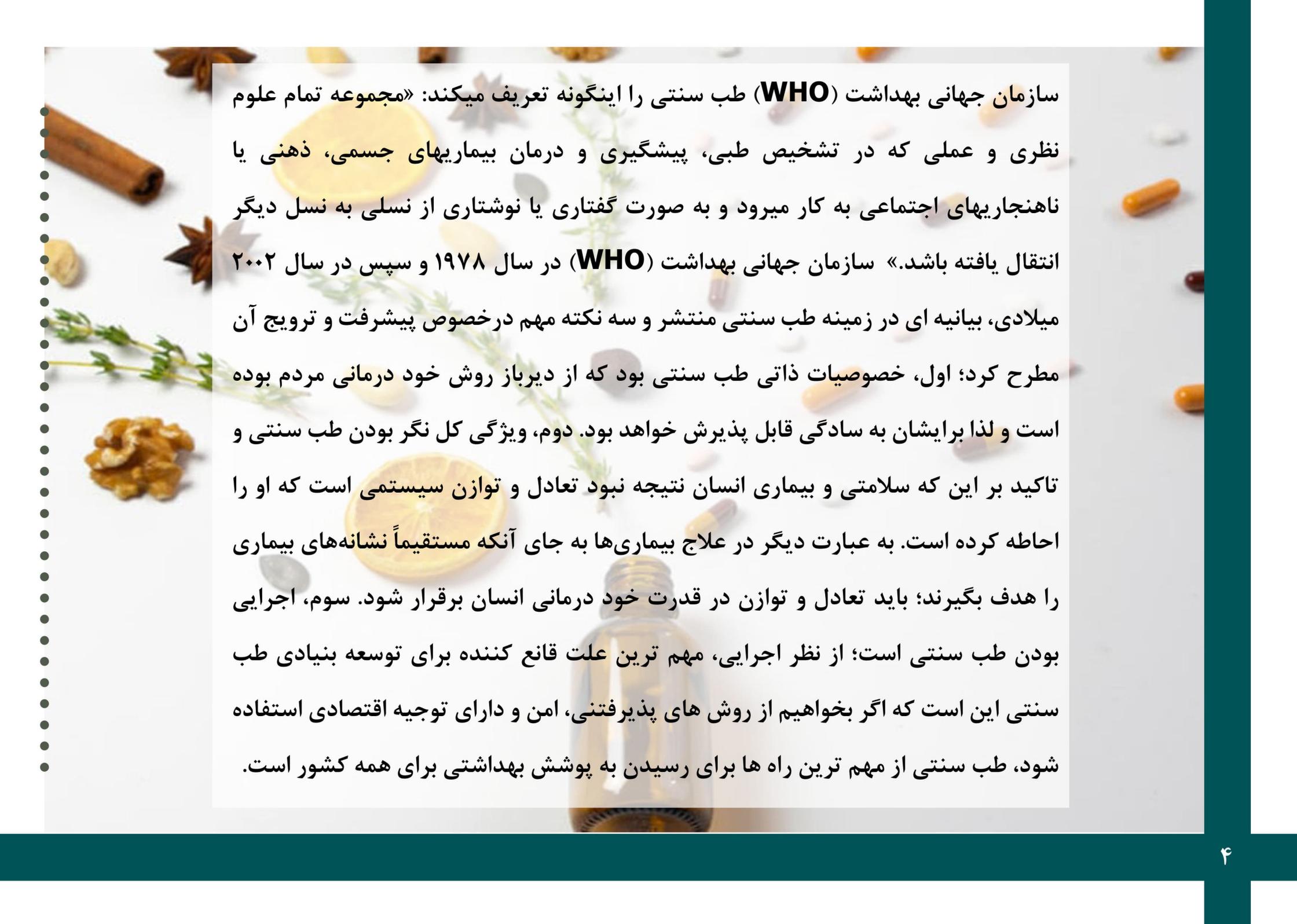

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در تاریخ ۱۸ / ۰۱ / ۹۳، در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست های کلی «سلامت» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شد، ابلاغ فرمودند. در بند ۱۲ این سیاست ها بر لزوم بازشناسی، تبیین، ترویج، توسعه و نهادینه کردن طب سنتی ایران تاکید شده است.

طب سنتی در واقع میراث ارزشمند دانشمندان ایرانی مانند ابوعلی سینا، زکریای رازی و... که با قدمتی بیش از هزار سال امروز در اختیار ما قرار گرفته است. میراثی که در ۲۵ تیرماه ۱۳۹۲ با تصویب سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی مجدداً احیا گردید. به همین رو ۲۵ تیر ماه، روز ملی طب سنتی ایرانی شناخته می شود.

طب سنتی ایرانی، علمی کل نگر است و با در نظر گرفتن تفاوت‌های فردی و نگاه شخص محور در بیماری‌ها کمک می‌کند درک مناسبی در برخورد با بیمار و بیماری در انجام شود.

سازمان جهانی بهداشت (WHO) طب سنتی را اینگونه تعریف میکند: «مجموعه تمام علوم نظری و عملی که در تشخیص طبی، پیشگیری و درمان بیماریهای جسمی، ذهنی یا ناهنجاریهای اجتماعی به کار میرود و به صورت گفتاری یا نوشتاری از نسلی به نسل دیگر انتقال یافته باشد.» سازمان جهانی بهداشت (WHO) در سال ۱۹۷۸ و سپس در سال ۲۰۰۲ میلادی، بیانیه ای در زمینه طب سنتی منتشر و سه نکته مهم در خصوص پیشرفت و ترویج آن مطرح کرد؛ اول، خصوصیات ذاتی طب سنتی بود که از دیرباز روش خود درمانی مردم بوده است و لذا برایشان به سادگی قابل پذیرش خواهد بود. دوم، ویژگی کل نگر بودن طب سنتی و تاکید بر این که سلامتی و بیماری انسان نتیجه نبود تعادل و توازن سیستمی است که او را احاطه کرده است. به عبارت دیگر در علاج بیماریها به جای آنکه مستقیماً نشانه‌های بیماری را هدف بگیرند؛ باید تعادل و توازن در قدرت خود درمانی انسان برقرار شود. سوم، اجرایی بودن طب سنتی است؛ از نظر اجرایی، مهم ترین علت قانع کننده برای توسعه بنیادی طب سنتی این است که اگر بخواهیم از روش های پذیرفتنی، امن و دارای توجیه اقتصادی استفاده شود، طب سنتی از مهم ترین راه ها برای رسیدن به پوشش بهداشتی برای همه کشور است.

وجود تلاش زیاد در سال‌های اخیر برای آموزش و فرهنگ سازی درباره طب ایرانی در کشور، هنوز آنطور که باید و شاید، جایگاه این مهم در جامعه شکل نگرفته است. همانطور که بیان شد تمایل مردم به طب سنتی به صورت روز افزون بیشتر شده است. عوارض داروهای شیمیایی مانند کم‌خونی، ریزش مو و...، گران و پرهزینه بودن دارو و درمان‌ها طب نوین و یا محدودیت اثر بخشی آنها، از جمله دلایل مردم برای روی آوردن به طب سنتی می‌باشد. از طرفی عقیده غلط رایج در بین مردم به بدون عارضه بودن گیاهان دارویی و عدم نیاز به تست‌های تشخیصی در کنار ارزان تر بودن دسترسی به آنها باعث افزایش تمایل به این داروها شده است.

طب سنتی امر بسیار مهمی است و نباید اجازه داد که افرادی ناآگاه در این زمینه مداخله نموده و در این عرصه خدشه وارد نمایند. یکی از عوارض ناخواسته این داروها جمع آوری غلط گیاهان دارویی توسط افراد ناآگاه و بی تجربه است، زیرا گاهی گیاهان سمی وارد گیاهان اصلی می شود. از طرفی تقلب نیز در موارد مختلف کشف شده است. همچنین گاهی مصرف خودسرانه گیاهان دارویی و دمنوش‌ها توسط برخی از مردم بدلیل تجویزهای نادرست، بیمار را دچار مشکلات نموده است. مثلاً گیاه اسفرزه اگر با آب خنک خورده شود، ملین، ضد سنگ و کاهنده کلسترول است اما اگر آن را با آب گرم مخلوط کنید ایجاد لعاب می کند و برای مصرف موضعی خوب و کاهنده التهابات پوستی است اما خوردن آن با آب گرم منجر به انسداد عروق می شود.

با توجه به مطلب بیان شده برخوردهای لازم و بازدارنده با افراد یا مراکز غیرمجازی که تخصصی در زمینه طب سنتی ایرانی ندارند، از الزامات امور نظارت بر عطاری‌ها و مراکز مداخله‌گر درمان می‌باشد. در بسیاری از موارد، هزینه داروهای که این افراد تجویز می‌کنند چند برابر حق ویزیت پزشک متخصص است در حالی که اگر مردم به پزشک متخصص طب ایرانی مراجعه کنند، او می‌داند که چه دارویی برای بیماران تجویز کند که این کار نیز با کمترین هزینه و بدون عارضه خواهد بود. این موضوع بیانگر این است که تشدید در نظارت و برخورد با مراکز غیر مجاز و مداخله‌گر در درمان در کنار رشد مراکز مجاز درمانی طب سنتی ایرانی از ضروریات حفظ سلامت جامعه در این روزها می‌باشد که به همت کارشناسان معاونت غذا و دارو در حال انجام می‌باشد.